

ඕලන්ද කෞතුකාගාරයේ භාණ්ඩ වර්ගීකරණය

කේ. එම්. අයි. ශාමනී කුමාරි¹

මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ ඕලන්ද ජාතිකයන් පාලනය කළ කාල පරිච්ඡේදය (ක්‍රි. ව. 1658-1796) පිළිබඳ අධ්‍යයනයේ දී පිටකොටුවේ කුමාර විදියේ පිහිටා ඇති ඕලන්ද කෞතුකාගාරය විශේෂ වැදගත්කමක් උසුලයි. දහ හත් වැනි සියවසේ අග භාගයේ (ක්‍රි. ව. 1692-1696) ඕලන්ද ආණ්ඩුකාර තෝමස් වෑන් ඊ විසින් සිය නිල නිවාසය ලෙස ඉදි කර ඇති මේ ගොඩනැගිල්ල ඕලන්ද ගෘහ නිර්මාණ ලක්ෂණ කදිමට පෙන්නුම් කෙරෙන කොළඹ නගරයේ දැනට ඉතිරි ව ඇති පැරැණි ම දෙමහල් ගොඩනැගිල්ල වේ. 1982 ජූලි 10 දින සිට ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙය කෞතුකාගාරයක් බවට පත් කරන ලදී. ඕලන්ද ගෘහ නිර්මාණ සම්ප්‍රදායය, ගෘහ භාණ්ඩ කලාව, කාසි, බිරළු රේන්ද කර්මාන්තය, මුද්‍රණ ශිල්පය, රෙපරමාදු ක්‍රිස්තියානි ආගම, ඕලන්ද නීතිය හා ඕලන්ද වචන මෙරට සංස්කෘතියට බලපෑ අතර ඒ පිළිබඳ ව තොරතුරු හෙළි කෙරෙන අගනා කෞතුක වස්තු රාශියක් මේ කෞතුකාගාරයේ ප්‍රදර්ශිත භාණ්ඩ අතර වේ. ඕලන්දයන් පෘතුගීසීන් හා උඩරට රජු සම්බන්ධ සිතුවම්, ඕලන්දයන්ගේ සාමුද්‍රික කටයුතු හා සම්බන්ධ පෙරදිග සාමුද්‍රික මාර්ගය, ඒ සඳහා යොදාගත් නෞකා, වෙළෙඳ ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ මනා අවබෝධයක් මේ කෞතුකාගාරයේ දී ලද හැකි ය. වෙළෙඳාම සඳහා භාවිත වූ දේශීය හා විදේශීය මුදල් වර්ග ද මේ අතර වේ. 17 - 18 සියවස්වල දී උඩරට රාජධානියෙහි සංස්කෘතිය හා කලාව පිළිබඳ අවබෝධ කරගත හැකි පරිදි අවි ආයුධ, ගෘහ උපකරණ, ආභරණ, කලා භාණ්ඩ ආදී අගනා කෞතුක වස්තු රාශියක් ද මෙහි වේ. උඩු මහලේ ප්‍රදර්ශනයට තබා ඇති ලියන පුවු, අත් මේස හා කැබිනට් අල්මාරි කලාත්මක භාවයෙන් හා වටිනාකමින් අනූන ය. ඕලන්ද තෝම්බුවල පිටපත්, මුද්‍රණ ද්වාරයෙන් පිට වූ මුල් ම සිංහල ග්‍රන්ථයේ මුල් පිටුවේ පිටපතක්, සිංහල රජවරුන් හා ඕලන්ද ආණ්ඩුකාරවරුන් අතර පැවති ලිපි ගනුදෙනුවල හා ඕලන්දයන් ඉංග්‍රීසීන්ට මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ භාර දීමේ ගිවිසුමේ පිටපත් ඓතිහාසික වශයෙන් ඉතා වැදගත් වන්නේ ය. මෙලෙස ප්‍රදර්ශිත භාණ්ඩ ශීර්ෂ කිහිපයක් යටතේ වර්ග කළ හැකි ය. එනම් සිතුවම්, ධ්වජ හා ලාඤ්ඡන, යුද කටයුතු හා සම්බන්ධ භාණ්ඩ, ආර්ථික කටයුතු හා සම්බන්ධ භාණ්ඩ, කලාව පිළිබඳ ව විස්තර හෙළි වන භාණ්ඩ, අධ්‍යාපන කටයුතු සම්බන්ධ භාණ්ඩ, කර්මාන්ත සම්බන්ධ භාණ්ඩ, දෛනික පාරිභාෂික භාණ්ඩ සහ ගෘහ උපකරණ, සංස්කෘතිය පිළිබඳ ව අනාවරණය වන භාණ්ඩ, ගෘහ භාණ්ඩ, සොහොන් ගල් විස්තරය, මුද්‍රණ තාක්ෂණය හා සම්බන්ධ ඓතිහාසික ලේඛන, පරිපාලන ස්ථාන/ බලකොටු (Fortifications) සම්බන්ධ සිතුවම් හා පාලකයන්ගේ රූප ආදී වශයෙනි.

ප්‍රමුඛ පද: ඕලන්ද ආභාසය, වර්ගීකරණය, ලිපි, ගෘහ උපකරණ, ගෘහ නිර්මාණ ලක්ෂණ

¹ දෘශ්‍ය කලා සැලැස්මකරණය සහ ප්‍රාසගිංක කලා ඒකකය, ලලිත කලා අධ්‍යයනාංශය